

Égési sérülések: megelőzés, kezelés

Nemcsak nyílt láng okozhat égési sérüléseket, hanem forró folyadék (forrázás), áramütés, forró tárgy (pl. vasaló) érintése, radioaktív sugárzás vagy a napfény is, és az erős savak, lúgok okozta marások is hasonlítanak hozzájuk. Ezek az általában fájdalmas, hosszadalmas kezelést igénylő sérülések egyszerű elővigyázatossági intézkedésekkel nagyrészt megelőzhetők.

Mitől függ az égési sérülés súlyossága?

A súlyosság két meghatározója a sérülés kiterjedése és mélysége. A kiterjedés becslésére egyszerű módszer a „kilences szabály”: a mellkas és a has felülete, a hát, a két alsó végtag külön-külön egyaránt 2×9%-a a test felületének. Egy-egy kar és kéz, továbbá a fej és a nyak együtt 9-9%-ot képvisel. A másik egyszerű módszer szerint egy tenyérnyi bőrfelület gyermekeknél 1%-nak, felnőtteknél 0,8%-nak felel meg.

A sérülés mélysége szerint első, másod-, harmad- és negyedfokú égési sérüléseket különböztetnek meg az orvosok. Az első fokú sérülések vörösek, fájdalmasak, kissé duzzadtak, az égett bőr nyomásra elfehéredik, 1-2 nappal később gyakran hámlik. A másodfokú sérülések a felső bőrréteg (felhám) mellett az alatta fekvő irhát is érintik, igen fájdalmasak, erős bőrpírral és hólyagképződéssel járnak. A harmadfokú sérülések a bőr összes rétegét érintik, az égett bőr fehér vagy világosszürke, fájdalmat általában nem érez a beteg az idegvégződés pusztulása miatt. Negyedfokú égés esetén a mélyebb szövetek, pl. izmok is károsodnak.

Hogyan lehet megelőzni az égéseket?

- A melegvíz hőmérséklete sose legyen 50 °C-nál magasabb!
- Gyermekek fürdetése előtt ellenőrizzük a fürdővíz hőmérsékletét!
- A zuhany alatt vagy a vízcsapnál sose hagyjuk egyedül a kisgyermeket!
- Gyermekek jelenlétében csak a tűzhely hátsó égőit használjuk!

- Kisgyermekkel a karunkon sose dolgozzunk forró tárgyakkal vagy azok közelében!
- Gyermekek ne tartózkodják felügyelet nélkül tűzhely közelében!
- Gyufát, petárdát, benzint, egyéb éghető anyagot a gyermekektől elzárva tároljunk!
- A kigyulladt sütőolajat víz helyett fedővel vagy konyharuhával oltjuk el!
- Szerezzünk be füstérzékelőt, és havonta ellenőrizzük a működését!
- Legyen a konyhában/gépkocsiban porral oltó készülék!

Enyhe égés: mit tegyünk és mit ne?

Az egészen enyhe, felületes égésekre hideg csapvizet kell folytatni legalább 5–10 percen át. A komolyabb felületes sérülések hűtésére a „20-as szabály” vonatkozik: 20 percen belül, legalább 20 percen át, 20 °C-os vízzel. A víz elvezeti a bőrből a hőt, mérsékli a bőr duzzanatát. A felületes égést vény nélkül kapható krémmel, mézzel, aloe verával vagy antibiotikus kenőccsel lehet bekenni. Felületes másodfokú égés esetén legjobb az ezüst-szulfadiazin krém. Nem árt gézzel lazán bekötni a sebet.

A sebet háztartási zsiradékkal bekenni nem szabad. Főleg a nagyobb égéseket ne jéghideg vízzel hűtsük. Az esetleges kisebb hólyagokat ne nyissuk fel. A fájdalmat vény nélkül kapható gyógyszer-

Ez a tájékoztató nem helyettesíti az orvosi kezelést. A betegek számára készített másolatoktól eltekintve felhasználása csak a kiadó írásos hozzájárulása nyomán engedélyezett.

Forró vízzel, levestel, étellel teli edényt sose tegyük a pult szélére, vagy olyan asztalterítőre, amit a gyermek leránthat az asztalról

rel csillapíthatjuk. Az első fokú sérülések gyógyulása 3–6 napig, a felületesebb másodfokúaké 2-3 hétig tart.

Mikor kell orvoshoz fordulni?

Feltétlenül orvoshoz kell fordulni, ha:

- a felületes (első vagy másodfokú) égés kb. fél tenyérnyinél nagyobb;
- a sérülés az arcon, nagy ízület (pl. térd, váll) fölött, a kézen, a lábon vagy a nemi szervek tájékán helyezkedik el;
- a sérülés mélyebbre terjed (mély másodfokú, harmad-, negyedfokú);
- ha a kezdetben enyhe sérülés fájdalmasabb lesz, jobban kivörösödik, megduzzad, gennyesedik.

Az orvos csillapítja a fájdalmat, a nagyobb (>6 mm-es) hólyagokat feltárja, így a kötést a sebalapra helyezheti. Gyakran kell ellenőriznie a sebgógyógyulást.

Nyilvánvalóan súlyos égési sérülés esetén a sérültet azonnal kórházi sürgősségi osztályra kell szállítani. Szállításkor a sérülés helye a szívnél magasabban legyen. Az orvosi ellátásig hűvös, nedves, steril pólyával fedhetjük be az égés helyét.